

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Неля ПОДЛЕВСЬКА

01 вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Галузь знань – А Освіта

Спеціальність – А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Предметна спеціальність – А4.10 Середня освіта (Технології)

Додаткова предметна спеціальність – А4.09 Середня освіта (Інформатика)

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Середня освіта. Технології та інформатика

Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС, **Шифр дисципліни** – ОЗП.11.

Мова навчання – українська

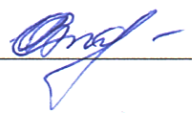
Статус дисципліни: обов'язкова (загальної підготовки)

Факультет – Гуманітарно-педагогічний

Кафедра – Технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	4	7	4	120	44	14	–	30	–	76	–	–	+	–
З	4	7	4	120	12	6	–	6	–	108	–	–	+	–

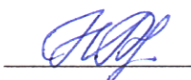
Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Середня освіта. Технології та інформатика» за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Робоча програма складена д-р. пед. наук, проф. Ірина АНДРОЩУК

Схвалена на засіданні кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

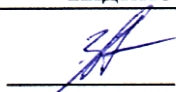
Протокол від 29 серпня 2025 № 1. Зав. кафедри Олена САМБОРСЬКА

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету Неля ПОДЛЕВСЬКА

Хмельницький 2025

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Гарант освітньо-професійної програми	Гуманітарно-педагогічний факультет		Вікторія ХРЕНОВА

3 Пояснювальна записка

Дисципліна «Основи науково-педагогічних педагогічної майстерності» є однією із дисциплін, що займають провідне місце у підготовці фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Середня освіта. Технології та інформатика» й забезпечує формування необхідних компетентностей для успішного під час опанування змісту навчальних дисциплін, написання курсової роботи, проходження педагогічної практики в закладах загальної середньої освіти та ін.

Пререквізити – ОЗП.07 Психологія, ОЗП.08 Педагогіка, ОФП.01 Вступ до спеціальності, ОФП.17 Теорія та методика навчання технологій (6 семестр), ОФП.18 Методика навчання інформатики (6 семестр).

Постреквізити – ОФП.26 Педагогічна практика в закладах позашкільної освіти, ОФП.27 Педагогічна практика в закладах загальної середньої освіти.

Відповідно до освітньо-професійної програми дисципліна має забезпечити:

Компетентності: ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у сфері середньої освіти; ЗК3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; ЗК7. Здатність до міжособистісної взаємодії; ЗК8. Здатність працювати в команді; ЗК9. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності); ЗК13. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети; ЗК16. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість; ФК15. Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, усвідомлюючи власні почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; ФК17. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів; ФК24. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності, навчатися впродовж життя.

Програмні результати навчання: ПРН2. Вільно спілкуватися державною мовою на професійну тематику, використовуючи сучасну термінологію та систему понять за спеціальністю; аргументовано висловлювати власні думки державною мовою; ПРН16. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі та для професійного розвитку, створювати та використовувати цифрові освітні ресурси; ПРН22. Підтримувати взаємодію між учнями для сприяння їхньому соціальному розвитку, формувати навички взаємодопомоги та співпраці; ПРН23. Усвідомлювати власні почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами, володіти способами запобігання професійному вигоранню; ПРН24. Взаємодіяти з учасниками освітнього процесу конструктивно та безпечно, поважаючи розмаїття думок і поглядів, приймаючи та поцінуючи інакшість; ПРН38. Визначати власні освітні потреби та обирати відповідні види, форми, програми професійного розвитку.

Предмет дисципліни – теоретико-практичні засади педагогічної майстерності.

Мета дисципліни: формування особистості фахівця, здатного вирішувати складні професійні завдання у руслі модернізації Нової української школи, зумовлені освітніми інноваціями у закладах загальної середньої освіти, що потребує неперервного самовдосконалення й підвищення рівня професійної майстерності.

Завдання дисципліни. Формування практичних навичок володіння основами педагогічної майстерності; використання складових внутрішньої та зовнішньої техніки вчителя для досягнення мети педагогічної взаємодії; встановлення контакт у педагогічному діалозі з використанням різних способів комунікативного впливу; побудови уроку на діалогічній основі; вирішення конфліктів у педагогічній діяльності; та культури праці; реалізації стратегії навчання відповідно до концептуальних положень філософії освіти.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: володіти знаннями з предметної області та розуміти особливості професійної діяльності; демонструвати навички міжособистісної взаємодії й здатність будувати ефективну комунікативну взаємодію із суб'єктами освітнього процесу; мотивувати людей та рухатися до спільної мети; здійснювати самоосвітню діяльність й професійне самовдосконалення; розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	практ. роботи	СРС	лекції	практ. роботи	СРС
	повна	повна	повна			
Тема 1. Педагогічна діяльність вчителя	2	4	10	–	–	12
Тема 2. Педагогічна майстерність і особистість вчителя. Педагогічна техніка вчителя	2	4	10	–	–	14
Тема 3. Професійне зростання та самовдосконалення педагога	2	4	10	2	2	14
Тема 4. Майстерність педагогічного спілкування	2	4	10	2	2	14
Тема 5. Майстерність організації педагогічної взаємодії у навчанні	2	4	12			14
Тема 6. Педагогічні конфлікти, технологія їх вирішення	2	4	12	2	–	14
Тема 7. Імідж сучасного вчителя	2	6	12	–	–	12
Разом за семестр:	14	30	76	6	6	108

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу для очної (денної) форми здобуття освіти

№ з/п	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Тема 1. Педагогічна діяльність вчителя. Суть педагогічної діяльності, основні види, специфіка. Функції педагогічної діяльності. Структура педагогічної діяльності вчителя. Літ.: [2; 6; 8; 9]	2
2	Тема 2. Педагогічна майстерність і особистість вчителя. Педагогічна техніка вчителя. Поняття педагогічної майстерності. Елементи педагогічної майстерності, їх характеристика. Критерії та рівні педагогічної майстерності. Внутрішня техніка вчителя. Зовнішня техніка вчителя. Літ.: [6; 8; 9; 10]	2
3	Тема 3. Професійне зростання та самовдосконалення педагога. Поняття особистісного зростання викладача. Змістова сторона особистісного зростання викладача. Професійне зростання педагога. Характеристика професійного самовдосконалення педагога. Літ.: [1; 3; 6; 10]	2
4	Тема 4. Майстерність педагогічного спілкування. Поняття педагогічного спілкування, його особливості, функції, види. Педагогічне спілкування як діалог. Контакт у педагогічному діалозі. Структура педагогічного спілкування. Стил ь педагогічного спілкування. Конфлікт у педагогічній взаємодії. Літ.: [2; 4; 5; 9]	2
5	Тема 5. Майстерність організації педагогічної взаємодії у навчанні. Урок як навчальний діалог учителя з учнями. Елементи технології уроку-діалогу. Відмінності в організації уроку за моделями «урок-діалог» і «урок-монолог». Літ.: [3; 4; 5; 10]	2

6	Тема 6. Педагогічні конфлікти, технологія їх вирішення. Поняття педагогічного конфлікту. Причини виникнення педагогічних конфліктів, їх види. Тактика та способи вирішення педагогічних конфліктів. Літ.: [2; 4; 5; 6; 7]	2
7	Тема 7. Імідж сучасного вчителя. Поняття про імідж, його характеристика. Механізми формування особистого іміджу. Літ.: [2; 6; 10]	2
Разом:		14

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

№ з/п	Тема лекції	Кількість годин
1	Тема 1. Педагогічна майстерність і особистість вчителя. Педагогічна техніка вчителя. Поняття педагогічної майстерності. Елементи педагогічної майстерності, їх характеристика. Критерії та рівні педагогічної майстерності. Внутрішня техніка вчителя. Зовнішня техніка вчителя. Літ.: [6; 8; 9; 10]	2
2	Тема 2. Майстерність організації педагогічної взаємодії у навчанні Урок як навчальний діалог учителя з учнями. Елементи технології уроку-діалогу. Відмінності в організації уроку за моделями «урок-діалог» і «урок-монолог». Літ.: [3; 4; 5; 10]	2
3	Тема 3. Педагогічні конфлікти, технологія їх вирішення. Поняття педагогічного конфлікту. Причини виникнення педагогічних конфліктів, їх види. Тактика та способи вирішення педагогічних конфліктів. Літ.: [2; 4; 5; 6; 7]	
Разом:		6

5.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів очної (денної) форми здобуття освіти

№ з/п	Тема та зміст практичних занять	Кількість годин
1	Діагностування педагогічної спрямованості студентів. Написання твору-роздуму «Чому я хочу бути вчителем ...».	2
2	Діагностування педагогічних здібностей у студентів. Розробка і презентація творчого задуму «Мої педагогічні здібності». Літ.: [6; 8; 9; 10]	2
3	Діагностування стилю педагогічного спілкування. Педагогічне спілкування: проблеми, пошук, рішення. Створення власного алегоричного образу. Розробка розповіді про себе «Автобіографії» (самопрезентації).	2
4	Розробка та публічне представлення педагогічної розповіді на тему «Культ матері».... Публічний захист творчого задуму педагогічної розповіді. Визначення значення педагогічної техніки в майстерності педагога. Літ.: [1; 6; 8; 9; 10]	2

5	Розробка реклами-презентації навчальної теми. Шляхи розвитку педагогічної творчості вчителя. Літ.: [1; 2; 5; 8; 9; 10]	2
6	Створення проектного рисунку «Хто я є?» (зображення свого «Я-реального» та «Я-ідеального») Моделювання педагогічної ситуації: самопрезентація вчителя під час першої зустрічі з класом (конструювання і створення привабливого образу вчителя). Літ.: [3; 6; 7; 9; 10]	2
7	Розробка програми (плану) по створенню або корегуванню власного стилю спілкування. Проблеми формування індивідуального стилю вчителя. Літ.: [2; 4; 5; 9]	2
8	Розробка програми самовдосконалення та її презентація Самоосвіта і самовиховання – навіщо це потрібно викладачу? Літ.: [5; 7; 8; 10]	2
9	Підбір вправ для розвитку педагогічної техніки саморегуляції вчителя. Рефлексія, аутотренінг – засоби підвищення майстерності педагога. Літ.: [2; 4; 5; 6; 10]	2
10	Тренінг «Шляхи розв'язання конфліктів». Причини конфліктів у навчально-виховному процесі та шляхи їх подолання. Літ.: [3; 4; 5; 10]	2
11	Розробка порад щодо педагогічної етики вчителю-початківцю. Педагогічна етика та її значення в навчальному процесі. Літ.: [3; 4; 5; 8; 9; 10]	2
12	Створення асоціативного образу ідеалу вчителя та анти ідеалу. Дискусія «Ідеальний вчитель – який він?» Яких рекомендацій необхідно дотримуватися для досягнення ідеалу у педагогічній діяльності? Літ.: [3; 6; 7; 9; 10]	2
13	Розробка пам'ятки для вчителя «Як уникнути професійних страхів». Визначення причин професійних страхів вчителя. Літ.: [3; 4; 5; 10]	2
14	Розробка програми (плану) по створенню або корегуванню власного іміджу. Проблеми формування індивідуального іміджу вчителя. Літ.: [2; 6; 10]	4
	Разом:	30

Перелік практичних занять для студентів заочної форми здобуття освіти

№ з/п	Тема та зміст практичних занять	Кількість годин
1	Розробка програми (плану) по створенню або корегуванню власного стилю спілкування. Проблеми формування індивідуального стилю викладача. Літ.: [2; 4; 5; 9]	2
2	Розробка програми самовдосконалення та її презентація Самоосвіта і самовиховання – навіщо це потрібно викладачу? Літ.: [5; 7; 8; 10]	2
3	Розробка програми (плану) по створенню або корегуванню власного іміджу. Проблеми формування індивідуального іміджу вчителя. Літ.: [2; 6; 10]	2
	Разом:	6

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до виконання і оформлення практичних робіт, виконанні індивідуального завдання (написання есе), підготовці до тестування з теоретичного матеріалу тощо. Студенти **заочної** форми навчання виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

Зміст самостійної роботи студентів денної повної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	К-сть годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 1. Підготовка до тестового контролю № 1	5
2	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 2. Підготовка до практичної роботи № 2. Підготовка до тестового контролю № 1	5
3	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 3. Підготовка до тестового контролю № 1	5
4	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 4. Підготовка до тестового контролю № 1	5
5	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 5. Підготовка до тестового контролю № 1	5
6	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 6. Підготовка до тестового контролю № 1	5
7	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 7. Підготовка до тестового контролю № 1	5
8	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 8. Підготовка до тестового контролю № 1. Тестовий контроль № 1	5
9	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 9. Підготовка до тестового контролю № 2. Видання теми індивідуального домашнього завдання (ІДЗ)	5
10	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 10. Підготовка до тестового контролю № 2	5

11	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 11. Підготовка до тестового контролю № 2	5
12	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 12. Підготовка до тестового контролю № 2	5
13	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 13. Підготовка до тестового контролю № 2	5
14	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 14. Підготовка до тестового контролю № 2	5
15	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до тестового контролю № 2. Тестовий контроль № 2. Підготовка до презентації ІДЗ (есе).	6
Разом:		76

Вимоги до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти) та індивідуального домашнього завдання викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

Індивідуальне домашнє завдання передбачає написання есе на тему «Професійне вигорання вчителя: причини та способи попередження».

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних методів і технологій, зокрема: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні, наочні (демонстрування, ілюстрування); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково-пошукові); методи стимулювання і мотивації учіння (інтерактивні, методи ситуаційного навчання) з використанням ІКТ та технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання).

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- оцінювання результатів виконання практичних робіт;
- оцінювання індивідуального домашнього завдання (есе);
- тестовий контроль теоретичного матеріалу.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з

техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (<https://ed-era.com/courses/>, <https://www.coursera.org/learn/>, <https://prometheus.org.ua/courses-catalog> та ін.), які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного контролю набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі та виставляється в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься до залікової відомості, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти

Аудиторна робота										Самостійна робота	Контрольні заходи		Семестровий контроль	Разом
Практичні заняття (мінімальна кількість контрольних точок 10)										ІДЗ (есе)	Тестовий контроль:		Залік	Сума балів
1-2	3-4	5	6	7	8	9	10-11	12	13-14		ТК*№1	ТК№2		
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)														
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	18-30	6-10	6-10	За рейтингом	60-100**
30-50										18-30	12-20			

Примітка: ТК* – тестовий контроль; ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота				Семестровий контроль	Разом
Практичні заняття			Контрольна робота		Тестовий контроль	ІДЗ	Залік	Сума балів
1	2	3	Якість виконання	Захист роботи	ТК			
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)								
6-10	6-10	6-10	9-15	3-5	12-20	18-30	За рейтингом	60-100
18-30			12-20		12-20	18-30		

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – два теоретичних і одне – практичне. Кількість завдань у контрольній роботі залежно від особливостей дисципліни визначає кафедра. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання та захист, кожен з цих показників оцінюються максимально: кожне із завдань – 5 балами, загальна максимальна сума балів становить 15. Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	3	4	5
Теоретичне питання № 2	3	4	5
Практичне завдання	3	4	5
Разом балів:	9		15

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (9 балів) та максимального (15 балів), знаходиться в межах 10-14 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням наведених нижче у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при виконанні завдань; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань, аналізувати їх на помилки та виправляти їх, шукати взаємозв'язки між формами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>помилки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекидає їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Оцінювання результатів індивідуального домашнього завдання

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 18 балів, максимальний – 30 балів).

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з двох тестів для здобувачів денної форми здобуття освіти, передбачених робочою програмою, складається із 25 тестових завдань, для здобувачів заочної форми здобуття освіти – один тест на 50 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент денної форми навчання за результатами кожного з тестування, складає 10 балів, студент заочної форми навчання – 20 балів.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати за кожне тестування від 6 до 10 балів (денна форма навчання) та від 12 до 20 балів (заочна форма навчання):

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання для студентів денної форми здобуття освіти

Кількість правильних відповідей	1–13	15–16	17–18	19–20	21–22	23–25
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-65	66-72	73-82	83-89	90-100
Кількість балів	–	6	7	8	9	10

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання для студентів заочної форми здобуття освіти

Кількість правильних відповідей	1–29	30–33	34–36	37–41	42–44	45–50
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-65	66-72	73-82	83-89	90-100
Кількість балів	–	12	14	16	18	20

На кожне тестування відводиться для здобувачів денної форми здобуття освіти 25 хвилин, для здобувачів заочної форми здобуття освіти – 50 хвилин.

Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (залік)

Залік виставляється, якщо здобувач вищої освіти досяг мінімального порогового рівня балів, а загальна сума балів, яку він набрав за результатами поточного контролю з освітнього компонента, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою виставляється оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

10. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Суть педагогічної діяльності.
2. Основні види педагогічної діяльності, її специфіка.
3. Функції педагогічної діяльності.
4. Структура педагогічної діяльності вчителя.
5. Професійно-педагогічна діяльність як мета-діяльність.
6. Поняття педагогічної майстерності.
7. Елементи педагогічної майстерності, їх характеристика.
8. Критерії та рівні педагогічної майстерності.
9. Педагогічна ситуація і педагогічна задача.
10. Самовиховання вчителя.
11. Поняття педагогічної техніки.
12. Внутрішня техніка вчителя.
13. Зовнішня техніка вчителя.
14. Поняття особистісного зростання викладача.
15. Змістова сторона особистісного зростання викладача.
16. Професійне зростання педагога.
17. Характеристика професійного самовдосконалення педагога.
18. Мовлення і комунікативна поведінка вчителя.
19. Функції мовлення вчителя у взаємодії з учнями.
20. Умови ефективності професійного мовлення вчителя.
21. Шляхи вдосконалення мовлення майбутнього вчителя.
22. Поняття педагогічного спілкування.
23. Особливості, функції та види педагогічного спілкування.
24. Педагогічне спілкування як діалог.
25. Контакт у педагогічному діалозі.
26. Структура педагогічного спілкування.
27. Стиль педагогічного спілкування.
28. Конфлікт у педагогічній взаємодії.
29. Особистість учителя як інструмент впливу в педагогічній взаємодії.

30. Характеристика перцептивної сторони педагогічного спілкування.
31. Увага й увава вчителя.
32. Способи комунікативного впливу: переконування і навіювання.
33. Стратегії взаємодії у спілкуванні як характеристика інтерактивного компонента педагогічної взаємодії.
34. Індивідуальна педагогічна бесіда як модель діалогічної взаємодії.
35. Структура педагогічної бесіди.
36. Етап моделювання бесіди, його елементи та їх характеристика.
37. Забезпечення психологічного контакту на початку бесіди.
38. Роль невербальних засобів.
39. Методика контактної взаємодії як технологія забезпечення контакту.
40. Техніки взаємодії у процесі аналізу проблеми та пошуку її вирішення.
41. Прийоми педагогічної взаємодії.
42. Урок як навчальний діалог учителя з учнями.
43. Елементи технології уроку-діалогу.
44. Відмінності в організації уроку за моделями «урок-діалог» і «урок-монолог».
45. Психолого-педагогічні «кріплення» уроку-діалогу.
46. Професійні секрети вчителів-майстрів в організації діалогу з учнями на уроці.
47. Педагогічний конфлікт та техніка його вирішення.
48. Особливості конфліктів у дитячому та юнацькому віці.
49. Поняття іміджу викладача.
50. Складові іміджу викладача, їх характеристика.

11 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Основи педагогічної майстерності» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання MOODLE:

1. Конспекти лекцій з дисципліни.
2. Тестові завдання поточного контролю.
3. Комплект мультимедійних презентацій.
4. Методичні рекомендації до виконання практичних робіт.
5. Методичні рекомендації до написання контрольної роботи для студентів заочної форми навчання.

Навчальний процес з дисципліни «Основи педагогічної майстерності» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою.

12 Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

13. Рекомендована література:

1. Андрощук І.В. Педагогічна творчість : навч. посібник / І. В. Андрощук. Хмельницький : ХНУ, 2025. 181 с.
2. Андрощук І.В. Професійна майстерність у педагогічній діяльності : навч. посібник / І. В. Андрощук. Хмельницький : ХНУ, 2025. 167 с.
3. Андрощук І. В. Підготовка майбутніх вчителів трудового навчання та технологій до педагогічної взаємодії у професійній діяльності: теорія і методика : монографія / І.В Андрощук. Хмельницький : ФОП Цюпак А. А., 2017. 455 с.

4. Андрощук І. В. Педагогічна взаємодія у професійній діяльності : навч. посіб. / І. В. Андрощук. – Хмельницький : ХНУ, 2017. 190 с.
5. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посібник / Н.П.Волкова. К.: ВЦ «Академія», 2006. 256 с.
6. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Педагогічна майстерність викладача: навч. посібник / Л.Г. Кайдалова, Н.Б. Щокіна, Т.Ю. Вахрушева. Х.: Вид-во НФаУ, 2009. 140 с.
7. Кіліченко О.І. Основи педагогічної майстерності: модульно-рейтинговий підхід / автор-упорядник О. І. Кіліченко. ІваноФранківськ, 2012. 206 с.
8. Педагогічна майстерність учителя: навч. посібник / За ред. проф. В.М. Гриньової, С.Т. Золотухіної. Вид. 2-е, випр. і доп. Х.: «ОВС», 2006. 224 с.
9. Педагогічна майстерність: підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; За ред. І. А. Зязюна. 2-ге вид. допов. і переробл. К.: Вища пік., 2004. 422 с.
10. Федорчук В.В. Основи педагогічної майстерності: навч. посібник / Федорчук В.В. Кам'янець-Подільський: Видавець Зволейко. Д., 2008. 140 с.

14 Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua/>.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.
3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>.

ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Тип (статус) дисципліни	Обов'язкова загальної підготовки
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Сьомий
Кількість призначених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Очна (денна)/заочна

Результати навчання. Після вивчення дисципліни здобувач має: володіти знаннями з предметної області та розуміти особливості професійної діяльності; демонструвати навички міжособистісної взаємодії й здатність будувати ефективну комунікативну взаємодію із суб'єктами освітнього процесу; мотивувати людей та рухатися до спільної мети; здійснювати самоосвітню діяльність й професійне самовдосконалення; розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

Зміст навчальної дисципліни. Педагогічна діяльність вчителя. Педагогічна майстерність і особистість вчителя. Педагогічна техніка вчителя. Професійне зростання та самовдосконалення педагога. Майстерність педагогічного спілкування. Майстерність організації педагогічної взаємодії у навчанні. Педагогічні конфлікти, технологія їх вирішення. Імідж сучасного вчителя.

Пререквізит – ОЗП.07 Психологія, ОЗП.08 Педагогіка, ОФП.01 Вступ до спеціальності, ОФП.17 Теорія та методика навчання технологій (6 семестр), ОФП.18 Методика навчання інформатики (6 семестр).

Постреквізити – ОФП.26 Педагогічна практика в закладах позашкільної освіти, ОФП.27 Педагогічна практика в закладах загальної середньої освіти.

Запланована навчальна діяльність.* Мінімальний обсяг навчальних занять в одному кредиті ЄКТС навчальної дисципліни для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за денною формою здобуття освіти становить 10 годин; для заочної форми – 2–3 години на 1 кредит ЄКТС.

Форми (методи) навчання: лекції й практичні заняття з використанням методів за джерелом передачі і сприймання інформації, за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності, методів стимулювання і мотивації учіння, методу аналізу конкретних ситуацій; самостійна робота (опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання практичних робіт, виконання індивідуального домашнього завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: оцінювання результатів виконання практичних робіт, тестування, оцінювання результатів виконання індивідуального домашнього завдання.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Андрощук І.В. Професійна майстерність у педагогічній діяльності : навч. посібник. Хмельницький : ХНУ, 2025. 167 с.
2. Андрощук І. В. Педагогічна взаємодія у професійній діяльності : навч. посіб. Хмельницький : ХНУ, 2017. 190 с.
3. Педагогічна майстерність учителя: навч. посібник / За ред. проф. В.М. Гриньової, С.Т. Золотухіної. Вид. 2-е, випр. і доп. – Х.: «ОВС», 2006. 224 с.
4. Педагогічна майстерність: підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; За ред. І. А. Зязюна. – 2-ге вид. допов. і переробл. К.: Вища пік., 2004. 422 с.
5. Федорчук В.В. Основи педагогічної майстерності: навч. посібник. – Кам'янець-Подільський: Видавець Зволейко Д., 2008. 140 с.
6. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua/>.
7. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.
8. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>.

Викладач: д-р. пед. наук, проф. Ірина Андрощук